

Dz.U.95.19.88

KONWENCJA BAZYLEJSKA

o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych,

sporządzona w Bazylei dnia 22 marca 1989 r.

(Dz. U. z dnia 27 lutego 1995 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 22 marca 1989 r. została sporządzona w Bazylei Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, wraz z deklaracją załączoną do niniejszego aktu,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 10 stycznia 1992 r.

(Tekst konwencji zawiera załącznik do niniejszego numeru)

Załącznik

Deklaracja:

W odniesieniu do artykułu 20 ustęp 2 konwencji: Rzeczpospolita Polska uznaje ipso facto obligatoryjne poddawanie się arbitrażowi według procedury i na warunkach określonych w aneksie VI do konwencji.

ZALĄCZNIK

KONWENCJA BAZYLEJSKA

**O KONTROLI TRANSGRANICZNEGO PRZEMIESZCZANIA I USUWANIA ODPADÓW
NIEBEZPIECZNYCH**

sporządzona w Bazylei dnia 22 marca 1989 r.

PREAMBUŁA

Strony niniejszej konwencji,

świadome ryzyka szkód powodowanych w zdrowiu ludzkim i środowisku przez odpady niebezpieczne i inne odpady oraz ich transgraniczne przemieszczanie,

pomne rosnącego zagrożenia dla ludzkiego zdrowia i środowiska, powodowanego przez wzrastające wytwarzanie i złożoność składu oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych i innych odpadów,

wiedząc także, iż najbardziej skutecznym sposobem ochrony ludzkiego zdrowia i środowiska przed niebezpieczeństwami powodowanymi przez takie odpady jest redukcja ich wytwarzania do minimum, zarówno w kategoriach ilościowych i/lub potencjalnego zagrożenia,

przekonane, że państwa powinny podjąć niezbędne środki w celu zapewnienia spójności gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami, łącznie z ich transgranicznym przemieszczaniem i usuwaniem, zgodnym z ochroną ludzkiego zdrowia i środowiska, niezależnie od miejsca przeznaczenia i usuwania tych odpadów,

zważywszy, iż państwa powinny zagwarantować ponoszenie przez wytwórców obowiązków związanych z transportem i usuwaniem niebezpiecznych odpadów i innych odpadów w sposób zgodny z właściwą ochroną środowiska, niezależnie od miejsca usuwania,

w pełni uznając suwerenne prawo każdego państwa do zakazu przywozu i usuwania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów z zagranicy na jego terytorium,

rozumiejąc także nasilające się pragnienie ustanowienia zakazu transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych i ich usuwania na terytorium innych państw, zwłaszcza krajów rozwijających się,

przekonane, że odpady niebezpieczne i inne odpady, na ile jest to zgodne z ich zagospodarowaniem bezpiecznym dla środowiska i skutecznym, powinny być likwidowane w państwie, w którym zostały wytworzone,

świadome także, iż transgraniczne przemieszczanie takich odpadów z państwa, w którym zostały wytworzone, do jakiegokolwiek innego państwa powinno być dozwolone tylko wówczas, gdy ma miejsce w warunkach nie zagrażających zdrowiu ludzkiemu i środowisku oraz w warunkach zgodnych z postanowieniami niniejszej konwencji,

zważywszy, że wzmożona kontrola transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów będzie działać jak bodziec do gospodarowania nimi w sposób bezpieczny dla środowiska oraz prowadzić do zmniejszenia rozmiarów takich przepływów transgranicznych,

przekonane, iż państwa powinny podjąć działania na rzecz właściwej wymiany informacji oraz kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów z tych państw oraz do nich,

stwierdzając, że niektóre porozumienia międzynarodowe i regionalne uwzględniają problemy ochrony i zabezpieczenia środowiska w związku z tranzytem towarów niebezpiecznych,

uwzględniając Deklarację Konferencji Narodów Zjednoczonych o środowisku człowieka (Sztokholm, 1972), Wytyczne kairskie i Zasady bezpiecznej gospodarki niebezpiecznymi odpadami przyjęte decyzją Rady Zarządzającej Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych (UNEP) nr 14/30 z 17 czerwca 1987 r., Zalecenia Komitetu Ekspertów Narodów Zjednoczonych do Spraw Transportu Niebezpiecznych Towarów (określone w 1957 r. i aktualizowane co dwa lata), a także stosowne zalecenia, deklaracje, instrumenty i regulacje przyjęte w ramach systemu Narodów Zjednoczonych oraz prace i studia realizowane w ramach innych międzynarodowych i regionalnych organizacji,

mając na uwadze ducha, zasady, cele i funkcje Światowej karty przyrody, zatwierdzonej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych na jego trzydziestej siódmej sesji (w 1982 r.), jako zasady etyki w odniesieniu do ochrony środowiska ludzkiego oraz zachowania zasobów naturalnych,

potwierdzając, że państwa są odpowiedzialne za realizację swych międzynarodowych zobowiązań dotyczących ochrony zdrowia ludzkiego, jak również ochrony i zachowania środowiska, oraz są zobowiązane do tego zgodnie z prawem międzynarodowym,

uznając, że w przypadku materialnego naruszenia postanowień niniejszej konwencji lub jakiegokolwiek jej protokołu zostanie zastosowane właściwe międzynarodowe prawo umów,

świadome potrzeby kontynuowania rozwoju i wdrażania służących ochronie środowiska technologii małodopadowych, recyklicacji, dobrych systemów zarządzania oraz gospodarowania, w celu ograniczenia do minimum wytwarzania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów,

świadome także rosnącej międzynarodowej troski o potrzebę ścisłej kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów oraz potrzeby ograniczenia takiego przemieszczania, jeśli to możliwe, do minimum,

zaniepokojone problemem nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów,

uwzględniając także ograniczone możliwości krajów rozwijających się w dziedzinie gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami,

uznając potrzebę promocji transferu technologii, zwłaszcza do krajów rozwijających się, na rzecz bezpiecznej gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami wytwarzanymi lokalnie, zgodnie z duchem Wytycznych kairskich i rezolucji nr 14/16 Rady Zarządzającej UNEP o promocji transferu technologii służących ochronie środowiska,

uznając także, iż odpady niebezpieczne i inne odpady powinny być transportowane w sposób zgodny z właściwymi międzynarodowymi konwencjami i zaleceniami,

przekonane także, iż transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych i innych odpadów powinno być dozwolone tylko wtedy, gdy transport i docelowe usunięcie takich odpadów są bezpieczne dla środowiska, oraz

zdecydowane chronić, za pomocą ścisłej kontroli, zdrowie człowieka i środowisko przed szkodliwymi skutkami, jakie mogą wynikać z wytwarzania i gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Zakres przedmiotowy konwencji

1. W rozumieniu niniejszej konwencji "odpadami niebezpiecznymi" są następujące odpady podlegające przepływowi transgranicznym:

- a) odpady należące do którejkolwiek kategorii zawartej w aneksie I, chyba że nie posiadają którejkolwiek z charakterystyk zawartych w aneksie III, oraz
- b) odpady nie objęte lit. (a), lecz określone lub uznawane za odpady niebezpieczne przez ustawodawstwo krajowe strony eksportującej, importującej lub tranzytowej.

2. Odpady należące do którejkolwiek kategorii określonej w aneksie II i będące przedmiotem transgranicznego przemieszczania są w rozumieniu niniejszej konwencji "innymi odpadami".

3. Odpady, które z przyczyn swej radioaktywności stanowią przedmiot innych międzynarodowych systemów kontrolnych, łącznie z międzynarodowymi instrumentami stosowanymi specjalnie do materiałów radioaktywnych, są wyłączone z zakresu niniejszej konwencji.

4. Odpady pochodzące z normalnej działalności statku, których zrzut jest objęty innym międzynarodowym instrumentem prawnym, są wyłączone z zakresu niniejszej konwencji.

Artykuł 2

Definicje

W rozumieniu niniejszej konwencji:

1. "odpady" są to substancje lub przedmioty, które są usuwane lub których usuwanie zamierza się przeprowadzić albo których usuwanie jest wymagane z mocy przepisów prawa krajowego;

2. "gospodarka" oznacza gromadzenie, transport i usuwanie odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, łącznie z późniejszym postępowaniem z miejscami, na które się je usuwa;

3. "transgraniczne przemieszczanie" oznacza jakiegokolwiek przemieszczanie odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów z obszarów znajdujących się pod jurysdykcją krajową jednego państwa do obszarów lub przez obszary znajdujące się pod jurysdykcją innego państwa albo do obszarów lub przez obszary nie znajdujące się pod żadną krajową jurysdykcją jakiegokolwiek państwa, pod warunkiem że w takie przemieszczanie zaangażowane są co najmniej dwa państwa;

4. "usuwanie" oznacza jakąkolwiek działalność wyszczególnioną w aneksie IV niniejszej konwencji;

5. "miejsce lub urządzenie dozwolone" oznacza miejsce lub urządzenie służące do usuwania odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, które jest zatwierdzone lub dozwolone, jako działające w tym celu, przez odpowiednie władze państwa, na którego terytorium to miejsce lub urządzenie się znajduje;

6. "kompetentne władze" oznacza jedną władzę rządową, wyznaczoną przez stronę, mającą odpowiadać - w takich granicach geograficznych, jakie strona uzna za odpowiednie - za otrzymanie zawiadomień o transgranicznym przemieszczeniu odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów i za wszelką informację z tym związaną oraz odpowiadać na takie zawiadomienia, jak postanowiono w artykule 6;

7. "wydzielony ośrodek krajowy" oznacza wyodrębnioną jednostkę strony, o której mowa w artykule 5, odpowiedzialną za otrzymywanie i obieg informacji, jak postanowiono w artykułach 13 i 16;

8. "bezpieczna dla środowiska gospodarka niebezpiecznymi odpadami lub innymi odpadami" oznacza podejmowanie wszelkich praktycznych działań w celu zapewnienia

gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami w sposób, który będzie chronił zdrowie człowieka i środowisko przed szkodliwymi skutkami mogącymi wynikać z oddziaływania takich odpadów;

9. "obszar pod krajową jurysdykcją państwa" oznacza każdy obszar lądowy, akwen morski lub przestrzeń powietrzną, w których obrębie państwo wykonuje kompetencje administracyjne i prawodawcze zgodnie z prawem międzynarodowym w odniesieniu do ochrony zdrowia człowieka lub środowiska;

10. "państwo eksportujące" oznacza stronę, od której planuje się zapoczątkowanie lub zapoczątkowuje się transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów;

11. "państwo importujące" oznacza stronę, do której planuje się lub ma miejsce transgraniczne przemieszczenie odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów w celu usunięcia ich tamże lub w celu załadowania uprzednio przed ich usunięciem na obszar nie znajdujący się pod jurysdykcją krajową jakiegokolwiek państwa;

12. "państwo tranzytowe" oznacza każde państwo, inne niż państwa eksportujące lub importujące, prze które planowany jest lub ma miejsce przewóz odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów;

13. "państwa zainteresowane" oznacza strony będące państwami eksportującymi albo importującymi lub państwami tranzytowymi, bez względu na to, czy państwa te są, czy nie są stronami niniejszej konwencji;

14. "osoba" oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną;

15. "eksporter" oznacza każdą osobę podlegającą jurysdykcji państwa eksportującego, organizującą eksport odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów;

16. "importer" oznacza każdą osobę podlegającą jurysdykcji państwa importującego, organizującą import niebezpiecznych odpadów lub innych odpadów;

17. "Przewoźnik" oznacza każdą osobę, która zajmuje się transportem odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów;

18. "wytwórca" oznacza każdą osobę, której działalność jest przyczyną powstania odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, a gdy osoba ta jest nieznana - osobę, która posiada i/lub kontroluje te odpady;

19. "usuwający" oznacza każdą osobę, do której dostarczane są odpady niebezpieczne lub inne odpady i która zajmuje się usuwaniem takich odpadów;

20. "organizacja integracji politycznej i/lub gospodarczej" oznacza organizację ustanowioną przez suwerenne państwa, której państwa będące jej członkami przekazały kompetencje dotyczące spraw objętych niniejszą konwencją i która została odpowiednio upoważniona, zgodnie z jej wewnętrznymi procedurami, do podpisania, ratyfikacji, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub formalnego przystąpienia do konwencji;

21. "ruch nielegalny" oznacza każde transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, jak wyszczególniono w artykule 9.

Artykuł 3

Krajowe definicje niebezpiecznych odpadów

1. Każda strona, w ciągu sześciu miesięcy od stania się stroną niniejszej konwencji, poinformuje Sekretariat konwencji o odpadach innych niż wymienione w aneksach I i II, traktowanych lub określonych jako odpady niebezpieczne w jej ustawodawstwie krajowym, a także o wszelkich wymaganiach dotyczących procedur transgranicznego przemieszczania, jakie można zastosować do takich odpadów.

2. Każda strona będzie następnie informować Sekretariat o wszelkich istotnych zmianach w informacji dostarczonej zgodnie z ustępem 1.

3. Sekretariat bezzwłocznie przekaże wszystkim stronom informacje otrzymane zgodnie z ustępami 1 i 2.

4. Strony będą odpowiedzialne za udostępnienie ich eksporterom informacji dostarczonej im przez Sekretariat zgodnie z ustępem 3.

Artykuł 4

Zobowiązania ogólne

1. a) Strony korzystające ze swego prawa do zakazu importu odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów w celu ich usunięcia poinformują inne strony o swej decyzji zgodnie z artykułem 13.

b) Strony zabronią eksportu lub nie zezwolą na eksport odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów do stron, które zabroniły importu takich odpadów, po otrzymaniu zawiadomienia zgodnie z ustępem 1 lit. (a).

c) Strony zabronią eksportu lub nie zezwolą na eksport odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, jeżeli państwo importujące nie wyrazi pisemnej zgody na określony import, w przypadku gdy państwo importujące nie zabroniło importu takich odpadów.

2. Każda strona podejmie odpowiednie środki w celu:

a) zapewnienia, uwzględniając aspekty społeczne, techniczne i gospodarcze, by wytwarzanie przez nią odpadów niebezpiecznych i innych odpadów było ograniczone do minimum;

b) zapewnienia, w możliwie najszerszym zakresie, dostępności do właściwych i odpowiednio zlokalizowanych urzędów służących do usuwania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska, niezależnie od miejsca ich lokalizacji na terytorium strony;

c) zapewnienia, aby osoby biorące udział w gospodarce odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami podejmowały działania niezbędne, w takim stopniu, jak jest to konieczne, dla uniknięcia zanieczyszczenia odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami, wynikającego z takiej gospodarki, a jeżeli takie zanieczyszczenie zaistnieje, by jego skutki dla zdrowia człowieka i środowiska zostały zmniejszone do minimum;

d) zapewnienia, że transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych i innych odpadów będzie ograniczone do minimum zgodnego z bezpieczną dla środowiska gospodarką takimi odpadami oraz że przemieszczanie będzie prowadzone w sposób zapewniający ochronę zdrowia człowieka i środowiska przed szkodliwymi skutkami, jakie mogą wynikać z takiego przemieszczania;

e) niezezwolenia na eksport odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów do państwa lub grupy państw należących do organizacji integracji ekonomicznej i/lub politycznej, którą stanowią strony, zwłaszcza do państw rozwijających się, które w swym ustawodawstwie zabroniły wszelkiego importu, lub gdy strona ma powód do przeświadczenia, że dane odpady nie będą zagospodarowane w sposób bezpieczny dla środowiska, zgodnie z kryteriami, które przyjmą strony podczas ich pierwszego spotkania;

f) wymagania, aby informacja o proponowanym transgranicznym przemieszczaniu odpadów niebezpiecznych i innych odpadów została dostarczona państwu zainteresowanemu, zgodnie z aneksem VA, w celu jasnego określenia wpływu proponowanego przemieszczania na zdrowie człowieka i środowisko;

g) zapobieżenia importowi odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, jeżeli ma powód do przeświadczenia, że dane odpady nie będą zagospodarowane w sposób bezpieczny dla środowiska;

h) współpracy z innymi stronami i zainteresowanymi organizacjami, bezpośrednio i poprzez Sekretariat, wyłącznie z upowszechnianiem informacji o transgranicznym przemieszczaniu odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, na rzecz udoskonalenia

bezpiecznej dla środowiska gospodarki takimi odpadami oraz zapobieżenia ruchowi nielegalnemu.

3. Strony traktują jako przestępstwo ruch nielegalnych odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów.

4. Każda strona podejmie właściwe środki prawne, administracyjne i inne w celu wdrożenia i egzekwowania postanowień niniejszej konwencji, łącznie ze środkami prewencyjnymi, a także karnymi w przypadku pogwałcenia konwencji.

5. Strona nie zezwoli na działalność eksportową lub importową odpadów niebezpiecznych i innych odpadów z państwami nie będącymi stronami niniejszej konwencji.

6. Strony uzgadniają, że nie zezwolą na eksport odpadów niebezpiecznych i innych odpadów w celu ich usuwania na obszarze na południe od 60° szerokości południowej, niezależnie od tego, czy takie odpady podlegają, czy nie podlegają transgranicznemu przemieszczaniu.

7. Ponadto każda strona:

- a) będzie zabraniać wszystkim osobom znajdującym się pod jej jurysdykcją transportu lub usuwania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, jeżeli takie osoby nie zostały upoważnione lub nie uzyskały zezwolenia na wykonywanie tego rodzaju operacji;
- b) będzie wymagać, aby odpady niebezpieczne i inne odpady, które mają podlegać transgranicznemu przemieszczaniu, były opakowane, oznakowane i transportowane zgodnie z ogólnie przyjętymi i uznanymi międzynarodowymi zasadami i normami z dziedziny opakowalnictwa, znakowania i transportu oraz z uwzględnieniem odnośnych praktyk międzynarodowych;
- c) będzie wymagać, aby odpady niebezpieczne i inne odpady były zaopatrzone w dokument przewozowy od punktu rozpoczęcia transgranicznego przemieszczania do punktu usuwania.

8. Każda strona będzie wymagać, aby gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami podlegającymi eksportowi była prowadzona w sposób bezpieczny dla środowiska w kraju importującym lub gdziekolwiek indziej. Wytyczne techniczne bezpiecznej dla środowiska gospodarki odpadami stanowiącymi przedmiot niniejszej konwencji zostaną ustalone na pierwszym spotkaniu stron.

9. Strony podejmą odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych i innych odpadów było dozwolone tylko wtedy, gdy:

- a) państwo eksportujące nie dysponuje możliwościami technicznymi, niezbędnymi urządzeniami lub odpowiednimi składowiskami do usuwania danych odpadów w sposób wydajny i bezpieczny dla środowiska, lub
- b) dane odpady są potrzebne jako surowiec do przemysłowego recyklingu lub odzysku w państwie importującym, lub
- c) dane przemieszczenie transgraniczne jest zgodne z innymi kryteriami, o których zdecydują strony, pod warunkiem że kryteria te nie będą różnić się od celów niniejszej konwencji.

10. Wynikające z niniejszej konwencji zobowiązanie państw, w których wytwarzane są odpady niebezpieczne i inne odpady, wymagające, aby odpady te były zagospodarowane w sposób bezpieczny dla środowiska, pod żadnym warunkiem nie może być przenoszone na państwa importujące lub tranzytowe.

11. Niniejsza konwencja nie zabroni stronie ustanawiania dodatkowych wymagań, zgodnych z postanowieniami tej konwencji oraz przepisami prawa międzynarodowego, w celu lepszej ochrony zdrowia człowieka i środowiska.

12. Żadne z postanowień niniejszej konwencji nie naruszy w jakikolwiek sposób suwerenności państw ani na ich wodach terytorialnych ustanowionych zgodnie z prawem międzynarodowym, ani suwerennych praw i jurysdykcji, którą państwa sprawują w ich wyłącznych strefach ekonomicznych oraz na ich szelfie kontynentalnym zgodnie z prawem

międzynarodowym, ani korzystania przez statki i samoloty wszystkich państw z praw i swobód nawigacyjnych, zgodnie z prawem międzynarodowym określonym w odpowiednich dokumentach międzynarodowych.

13. Strony dokonają okresowych przeglądów możliwości zmniejszenia ilości i/lub potencjału zanieczyszczeń odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, które są eksportowane do innych państw, w szczególności do państw rozwijających się.

Artykuł 5

Wyznaczenie kompetentnych władz i wydzielonego ośrodka

W celu ułatwienia wdrażania niniejszej konwencji strony:

1. Wyznaczą lub ustanowią jedną lub więcej kompetentnych władz i jeden wydzielony ośrodek krajowy. W przypadku państwa tranzytowego zostanie wyznaczona jedna kompetentna władza w celu otrzymywania zawiadomień;

2. W ciągu trzech miesięcy od daty wejścia dla nich w życie niniejszej konwencji poinformują Sekretariat o tym, które agencje wyznaczyły jako ich wydzielony ośrodek krajowy i kompetentne władze;

3. Poinformują Sekretariat w ciągu jednego miesiąca od daty podjęcia decyzji o wszelkich zmianach odnośnie do dokonanego przez nie wyznaczenia zgodnie z ustępem 2.

Artykuł 6

Transgraniczne przemieszczenia pomiędzy stronami

1. Państwo eksportujące zawiadomi (lub będzie wymagać zawiadomienia od wytwórcy lub eksportera), na piśmie, za pośrednictwem kompetentnych władz państwa eksportującego, kompetentne władze państw zainteresowanych o jakimkolwiek proponowanym transgranicznym przemieszczaniu odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów. Zawiadomienie takie będzie zawierać oświadczenia i informację wyszczególnioną w aneksie VA, w języku akceptowanym przez państwo importujące. Potrzebne jest tylko jedno zawiadomienie wysłane do każdego państwa zainteresowanego.

2. Państwo importujące odpowie na piśmie zawiadamiającemu, wyrażając zgodę na przemieszczenie odpadów, z podaniem warunków lub bez warunków, albo odmawiając zezwolenia na przemieszczenie, albo żądając informacji dodatkowej. Kopia ostatecznej odpowiedzi państwa importującego zostanie wysłana do kompetentnych władz zainteresowanych państw będących stronami.

3. Państwo eksportujące nie zezwoli wytwórcy lub eksporterowi na rozpoczęcie transgranicznego przemieszczania, dopóki nie otrzyma pisemnego potwierdzenia, że:

a) zawiadamiający otrzymał pisemną zgodę państwa importującego i

b) zawiadamiający otrzymał od państwa importującego potwierdzenie istnienia kontraktu pomiędzy eksporterem i usuwającym, precyzującego zagospodarowanie danych odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska.

4. Każde państwo tranzytowe, będące stroną, bezzwłocznie potwierdzi zawiadamiającemu otrzymanie zawiadomienia. Następnie, w ciągu 60 dni, może odpowiedzieć na piśmie zawiadamiającemu, wyrażając zgodę na przemieszczenie odpadów, z podaniem warunków lub bez warunków, albo odmawiając zezwolenia na przemieszczenie, albo żądając informacji dodatkowej. Państwo eksportujące nie zezwoli na rozpoczęcie transgranicznego przemieszczania, dopóki nie otrzyma pisemnej zgody państwa tranzytowego. Jeżeli jednak w dowolnym czasie strona zdecyduje, że nie będzie wymagać uprzedniej zgody na piśmie, zarówno ogólnie, jak też na szczególnych warunkach, na tranzyt transgranicznego przemieszczenia odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, albo zmieni swoje wymagania w tym zakresie, poinformuje ona niezwłocznie inne strony o swej

decyzji, w myśl artykułu 13. Jeżeli w tym ostatnim wypadku państwo eksportujące nie otrzyma żadnej odpowiedzi w ciągu 60 dni od daty otrzymania danego zawiadomienia przez państwo tranzytowe, państwo eksportujące może zezwolić na eksport przemieszczany przez państwo tranzytowe.

5. W przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów, jeżeli odpady te są określone prawnie lub traktowane jak odpady niebezpieczne:

- a) tylko przez państwo eksportujące, wtedy odpowiednio do państwa eksportującego i eksportera stosuje się *mutatis mutandis* wymagania ustępu 9 niniejszego artykułu, dotyczące importera lub usuwającego oraz państwa importującego;
- b) tylko przez i importujące albo przez państwa importujące państwo tranzytowe, które są stronami, wtedy odpowiednio do importera lub usuwającego i państwa importującego stosuje się *mutatis mutandis* wymagania ustępów 1, 3, 4 i 6 niniejszego artykułu, dotyczące eksportera i państwa eksportującego;
- c) przez każde państwo tranzytowe, które jest stroną, do takiego państwa mają zastosowanie postanowienia ustępu 4.

6. Państwo eksportujące może na podstawie pisemnej zgody zainteresowanych państw zezwolić wytwórcy lub eksporterowi na wykorzystanie zawiadomienia ogólnego w przypadku, gdy odpady niebezpieczne lub inne odpady posiadające te same charakterystyki fizyczne i chemiczne dostarczane są regularnie do tego samego usuwającego przez ten sam wyjściowy urząd celny państwa eksportującego, przez ten sam wejściowy urząd celny państwa importującego, a w przypadku tranzytu - przez te same urzędy celne wejściowe i wyjściowe państwa lub państw tranzytowych.

7. Państwa zainteresowane mogą wyrazić pisemną zgodę na stosowanie zawiadomienia ogólnego, powołanego w ustępie 6, zapewniającego dostarczenie określonych informacji, takich jak dokładne ilości lub okresowe listy odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, które mają zostać dostarczone.

8. Zawiadomienia ogólne i pisemna zgoda, powołane w ustępach 6 i 7, mogą dotyczyć wielokrotnych dostaw odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, nie dłużej jednak niż na okres 12 miesięcy.

9. Strony będą wymagać, aby każda osoba, która ponosi odpowiedzialność za transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, podpisała dokument przewozowy albo przy dostawie, albo przy odbiorze danych odpadów. Będą one także wymagać poinformowania przez usuwającego - zarówno eksportera, jak i kompetentnych władz państwa eksportującego - o otrzymaniu danych odpadów przez usuwającego, a także, we właściwym czasie, o zakończeniu usuwania stosownie do dyspozycji wyszczególnionych w zawiadomieniu. Jeżeli taka informacja nie wpłynie do państwa eksportującego, kompetentne władze państwa eksportującego lub eksporter zawiadomią o tym państwo importujące.

10. Zawiadomienie i odpowiedź wymagane w niniejszym artykule będą przekazane kompetentnym władzom zainteresowanych stron, a w przypadku państw nie będących stronami - ich właściwym władzom rządowym.

11. Wszelkie transgraniczne przemieszczenia odpadów niebezpiecznych i innych odpadów będą objęte ubezpieczeniem lub innymi gwarancjami, jakich może wymagać państwo importujące lub państwo tranzytowe, będące stroną.

Artykuł 7

Transgraniczne przemieszczanie od strony poprzez państwa nie będące stronami

Do transgranicznego ruchu odpadów niebezpiecznych i innych odpadów od strony przez państwo lub państwa nie będące stronami niniejszej konwencji stosuje się *mutatis mutandis* ustęp 2 artykułu 6 konwencji.

Artykuł 8

Obowiązek reimportowania

Jeżeli transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, na które państwa zainteresowane wyraziły zgodę stosownie do postanowień niniejszej konwencji, nie może być dokonane zgodnie z warunkami kontraktu, państwo eksportujące zapewni, aby dane odpady zostały zabrane przez eksportera z powrotem do państwa eksportującego, jeśli nie jest możliwe inne bezpieczne dla środowiska rozwiązanie ich usunięcia w ciągu 90 dni od daty, gdy państwo importujące poinformowało państwo eksportujące lub Sekretariat, lub w innym terminie uzgodnionym przez zainteresowane państwa. W tym celu państwo eksportujące oraz żadna ze stron tranzytowych nie będzie sprzeciwiać się, utrudniać ani zapobiegać powrotowi tych odpadów do państwa eksportującego.

Artykuł 9

Ruch nielegalny

1. W rozumieniu niniejszej konwencji wszelkie transgraniczne przemieszczanie odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów:

- a) bez zawiadomienia wszystkich państw zainteresowanych zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji;
- b) bez zgody wyrażonej w myśl postanowień niniejszej konwencji przez państwo zainteresowane lub
- c) na skutek zgody uzyskanej od państw zainteresowanych w wyniku fałszerstwa, błędnej informacji lub oszustwa, lub
- d) w niezgodności stanu materialnego z dokumentacją, lub
- e) przy umyślnym usuwaniu (np. zwalce) odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, z pogwałceniem niniejszej konwencji oraz ogólnych zasad prawa międzynarodowego będzie uznawana za ruch nielegalny.

2. W przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, uznanego za ruch nielegalny zaistniały w wyniku postępowania eksportera lub wytwórcy, państwo eksportujące zapewni, że dane odpady zostaną:

- a) zabrane z powrotem przez eksportera lub wytwórcę, lub - jeżeli to konieczne, własnymi siłami państwa - do państwa eksportującego, lub w przypadku niewykonalności,
- b) usunięte w inny sposób, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji, w ciągu 30 dni od daty poinformowania państwa eksportującego o ruchu nielegalnym, lub w innym terminie uzgodnionym przez państwa zainteresowane; zainteresowane strony nie będą sprzeciwiać się, utrudniać lub przeciwdziałać powrotowi tych odpadów do państwa eksportującego.

3. W przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, uznanego za ruch nielegalny zaistniały w wyniku działania importera lub usuwającego, państwo importujące zapewni, aby dane odpady zostały usunięte w sposób bezpieczny dla środowiska przez importera lub usuwającego lub, jeżeli to konieczne, własnymi siłami państwa w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez państwo importujące wiadomości o tym ruchu nielegalnym lub w innym terminie uzgodnionym przez państwa zainteresowane. W tym celu zainteresowane strony będą współpracować, w miarę potrzeb, w celu usunięcia tych odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska.

4. W przypadku gdy odpowiedzialność za ruch nielegalny nie może być przypisana ani eksporterowi, ani wytwórcy, ani importerowi, ani usuwającemu, właściwe zainteresowane strony lub inne strony, we współpracy, zapewnią, aby dane odpady zostały usunięte, tak

szybko, jak to możliwe, w sposób bezpieczny dla środowiska odpowiednio albo w państwie eksportującym, albo w państwie importującym, albo gdzie indziej, gdzie będzie wskazane.

5. Każda strona wprowadza odpowiednie wewnętrzne krajowe ustawodawstwo dla zapobiegania i karania za ruch nielegalny. Strony będą współpracować na rzecz osiągnięcia celów niniejszego artykułu.

Artykuł 10

Współpraca międzynarodowa

1. Strony będą współpracować ze sobą na rzecz udoskonalenia i osiągnięcia bezpiecznej dla środowiska gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami.

2. W tym celu strony:

- a) będą udostępniać na żądanie osiągalną informację, na zasadach dwustronności lub wielostronności, służącą promocji bezpiecznej dla środowiska gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami, łącznie z ujednoczeniem norm i praktyk technicznych dla właściwej gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami;
- b) będą współpracować w dziedzinie monitoringu skutków wpływu gospodarki odpadami niebezpiecznymi na zdrowie ludzkie i środowisko;
- c) będą współpracować, zgodnie z ich krajowym ustawodawstwem, przepisami i polityką, w dziedzinie rozwoju i wdrażania nowych technologii małoodpadowych, bezpiecznych dla środowiska, oraz doskonalenia technologii istniejących, w celu eliminowania, na miarę wykonalności, powstawania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów oraz uzyskania bardziej skutecznych i wydajnych metod zapewnienia gospodarowania nimi w sposób bezpieczny dla środowiska, łącznie z badaniem ekonomicznych, społecznych i środowiskowych skutków wprowadzenia nowych lub ulepszonych technologii;
- d) będą aktywnie współpracować, zgodnie z ich krajowym ustawodawstwem, przepisami i polityką, w dziedzinie transferu technologii oraz systemów zarządzania związanych z bezpieczną dla środowiska gospodarką odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami. Strony będą także współpracować na rzecz rozwijania możliwości technicznych stron, szczególnie tych, które mogą potrzebować pomocy technicznej w tej dziedzinie;
- e) będą współpracować w dziedzinie rozwijania stosownych wytycznych technicznych i/lub przepisów wykonawczych.

3. Strony zastosują odpowiednie środki dla współpracy we wdrażaniu postanowień artykułu 4 ustęp 2 lit. (a), (b), (c) i (d) na rzecz pomocy krajom rozwijającym się.

4. Z uwagi na potrzeby krajów rozwijających się zaleca się współpracę między stronami i kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi w celu kształtowania świadomości publicznej, promowania, między innymi, rozwoju bezpiecznej dla środowiska gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami oraz stosowania nowych technologii małoodpadowych.

Artykuł 11

Porozumienia dwustronne, wielostronne i regionalne

1. Niezależnie od postanowień artykułu 4 ustęp 5 strony mogą zawierać porozumienia lub umowy dwustronne, wielostronne lub regionalne, dotyczące transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów ze stronami oraz państwami, które nie są stronami niniejszej konwencji, pod warunkiem że takie porozumienia lub umowy nie pogorszą bezpiecznej dla środowiska gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami, zgodnie z wymogami niniejszej konwencji. W takich porozumieniach lub umowach zawarte zostaną postanowienia, które nie będą mniej bezpieczne dla środowiska

niż zawarte w niniejszej konwencji, a w szczególności będą uwzględniać interesy krajów rozwijających się.

2. Strony powiadomią Sekretariat o każdym porozumieniu lub umowie dwustronnej, wielostronnej lub regionalnej, o której mowa w ustępie 1, oraz tych porozumieniach, które zawarły przed wejściem dla nich w życie niniejszej konwencji na potrzeby kontrolowania transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, odbywającego się w całości pomiędzy stronami takich porozumień. Postanowienia niniejszej konwencji nie wpłyną na transgraniczne przemieszczanie zachodzące na mocy takich porozumień, pod warunkiem że takie porozumienia są zgodne z bezpieczną dla środowiska gospodarką odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami, zgodnie z wymogami niniejszej konwencji.

Artykuł 12

Konsultacje dotyczące odpowiedzialności

Strony będą współpracować w celu możliwie bezzwłocznego przyjęcia protokołu ustanawiającego stosowne zasady i procedury w dziedzinie odpowiedzialności i rekompensat za szkody wynikłe z transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów.

Artykuł 13

Obieg informacji

1. Strony zapewnią, gdy tylko stanie się im to wiadome, że w razie zaistnienia wypadku podczas transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów albo ich usuwania, mogącego stanowić ryzyko zagrożenia ludzkiego zdrowia i środowiska w innych państwach, państwa te zostaną o tym bezzwłocznie powiadomione.

2. Strony powiadomią się wzajemnie za pośrednictwem Sekretariatu:

- a) o zmianach dotyczących wyznaczenia kompetentnych władz i/lub wydzielonych ośrodków krajowych, zgodnie z artykułem 5;
- b) o zmianach w ich krajowej definicji odpadów niebezpiecznych, zgodnie z artykułem 3, oraz możliwie bezzwłocznie:
- c) o podjętych przez nie decyzjach dotyczących całkowitego lub częściowego zakazu importu odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów w celu ich usunięcia na obszarze znajdującym się pod ich krajową jurysdykcją,
- d) o podjętych przez nie decyzjach dotyczących ograniczenia lub zakazu eksportu odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów,
- e) o każdej innej wymaganej informacji, zgodnie z ustępem 4 niniejszego artykułu.

3. Przed końcem każdego roku kalendarzowego, strony, zgodnie z ich krajowym ustawodawstwem i przepisami, prześlą za pośrednictwem Sekretariatu na Konferencję Stron, powołaną zgodnie z artykułem 15, raporty za poprzedni rok kalendarzowy, w których wyszczególnią:

- a) kompetentne władze i wydzielony ośrodek krajowy, ustanowione przez nie na mocy artykułu 5;
- b) dane dotyczące transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, w które są one zaangażowane, w tym:
  - i) ilość wyeksportowanych odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, ich kategorie, charakterystyki, miejsce przeznaczenia, każdy kraj tranzytu i metodę usuwania, według określenia zawartego w odpowiedzi na zawiadomienie,
  - ii) ilość importowanych odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, ich kategorie, charakterystyki, pochodzenie i metody usuwania,

- iii) usuwania, które nie przebiegły zgodnie z założeniami,
- iv) działania podjęte w celu zmniejszenia ilości odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów podlegających transgranicznemu przemieszczaniu;
- c) dane o środkach przez nie podjętych w celu wdrożenia niniejszej konwencji;
- d) osiągalne kwalifikowane dane statystyczne, zebrane przez nie, dotyczące skutków oddziaływania - na zdrowie ludzkie i środowisko - powstawania, transportu i usuwania odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów;
- e) dane dotyczące porozumień i umów dwustronnych, wielostronnych i regionalnych, zawartych przez nie zgodnie z artykułem 11 niniejszej konwencji;
- f) dane o wypadkach zaistniałych podczas transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów oraz o podjętych środkach zaradczych;
- g) dane dotyczące różnych metod usuwania odpadów na obszarach ich krajowej jurysdykcji;
- h) dane o podjętych działaniach mających na celu rozwój technologii służących zmniejszaniu i/lub wyeliminowaniu powstawania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów oraz
- i) wszystkie inne dane o sprawach, które Konferencja Stron uzna za istotne.

4. Strony, zgodnie z ich krajowym ustawodawstwem i przepisami, zapewnią przesłanie do Sekretariatu kopii każdego zawiadomienia dotyczącego poszczególnego transgranicznego przemieszczenia odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów oraz odpowiedzi na nie, jeżeli jakaś strona stwierdzająca, że jej środowisko może zostać narażone przez to transgraniczne przemieszczenie, wystąpiła z takim wnioskiem.

Artykuł 14

Sprawy finansowe

1. Strony uzgadniają, że zgodnie ze szczególnymi potrzebami różnych regionów i subregionów należy utworzyć regionalne lub subregionalne ośrodki szkolenia i transferu technologii w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami oraz minimalizacji ich produkcji. Strony podejmą decyzje odnośnie do ustanowienia stosowanych mechanizmów dobrowolnego finansowania w tym zakresie.

2. Strony rozważą ustanowienie doraźnego funduszu obrotowego na rzecz pomocy w nieprzewidzianych sytuacjach wypadkowych w celu zminimalizowania szkód powstałych na skutek wypadków zaistniałych w wyniku transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów oraz podczas usuwania tych odpadów.

Artykuł 15

Konferencja Stron

1. Niniejszym ustanawia się Konferencję Stron. Pierwsze posiedzenie Konferencji Stron zostanie zwołane przez dyrektora wykonawczego UNEP nie później niż rok od daty wejścia w życie niniejszej konwencji. Następnie w przyjętych na pierwszym posiedzeniu Konferencji regularnych terminach odbywać się będą zwyczajne posiedzenia Konferencji Stron.

2. Nadzwyczajne posiedzenia Konferencji Stron odbywać się będą w każdym innym terminie uznanym przez Konferencję za słuszny lub na pisemną prośbę każdej ze stron, pod warunkiem że w ciągu sześciu miesięcy od zakomunikowania prośby stronom przez Sekretariat zostanie ona poparta co najmniej przez jedną trzecią stron.

3. Konferencja Stron uzgodni i przyjmie przez consensus jej zasady proceduralne oraz zasady proceduralne dla każdego organu pomocniczego, który może ustanowić, jak również zasady finansowe określające w szczególności udział finansowy stron niniejszej konwencji.

4. Strony rozważą na pierwszym posiedzeniu wszelkie dodatkowe środki niezbędne im do wypełniania zobowiązań dotyczących ochrony środowiska morskiego, wynikających z niniejszej konwencji.

5. Konferencja Stron będzie stale prowadzić przegląd i oceniać skuteczność wdrażania niniejszej konwencji, a ponadto będzie:

- a) promować harmonizację właściwej polityki, strategii i środków służących zminimalizowaniu szkód w ludzkim zdrowiu i w środowisku w wyniku oddziaływania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów;
- b) rozważać i przyjmować, w miarę potrzeb, poprawki do niniejszej konwencji oraz jej aneksów, uwzględniając między innymi dostępną informację naukową, techniczną, ekonomiczną oraz z dziedziny ochrony środowiska;
- c) rozważać i podejmować wszelkie dodatkowe działania, które w świetle doświadczeń pozyskanych w trakcie funkcjonowania niniejszej konwencji oraz funkcjonowania porozumień i umów, o których mowa w artykule 11, wymagane są dla osiągnięcia celów niniejszej konwencji;
- d) rozważać i przyjmować wymagane protokoły oraz
- e) ustanawiać takie organy pomocnicze, jakie zostaną uznane za potrzebne w celu wdrożenia niniejszej konwencji.

6. Na posiedzeniach Konferencji Stron może być reprezentowana w charakterze obserwatora Organizacja Narodów Zjednoczonych, jej wyspecjalizowane agencje, a także każde państwo nie będące stroną niniejszej konwencji. Dopuszczony może być także każdy inny organ i agencja, krajowa lub międzynarodowa, rządowa lub pozarządowa, zajmująca się dziedziną odpadów niebezpiecznych lub innych odpadów, która poinformowała Sekretariat o życzeniu reprezentowania jej jako obserwatora na posiedzeniu Konferencji Stron, jeżeli przynajmniej jedna trzecia stron nie zgłosi sprzeciwu. Dopuszczenie i uczestnictwo obserwatorów podlega zasadom proceduralnym przyjętym przez Konferencję Stron.

7. Trzy lata po wejściu w życie niniejszej konwencji i co najmniej raz na sześć lat w okresie późniejszym Konferencja Stron dokona oceny swej efektywności i w miarę potrzeb rozważy przyjęcie całkowitego lub częściowego zakazu transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, w świetle najnowszej informacji naukowej w dziedzinie ochrony środowiska oraz technicznej i ekonomicznej.

Artykuł 16

Sekretariat

1. Sekretariat wykonuje następujące zadania:

- a) organizuje i obsługuje posiedzenia, o których mowa w artykule 15 i 17;
- b) opracowuje i przekazuje raporty przygotowane na podstawie informacji otrzymywanej zgodnie z artykułami 3, 4, 6, 11 i 13, jak również informacji pochodzących ze spotkań organów pomocniczych, ustanowionych zgodnie z artykułem 15, oraz, w miarę potrzeb, informacji dostarczanych przez odpowiednie jednostki międzyrządowe i pozarządowe;
- c) opracowuje raporty z działalności własnej, prowadzonej w trakcie wykonywania swoich zadań wynikających z niniejszej konwencji, oraz przedstawia te raporty na Konferencji Stron;
- d) zapewnia niezbędną koordynację z właściwymi organami międzynarodowymi, a w szczególności przystępuje do takich porozumień administracyjnych i kontraktowych, jakie mogą być niezbędne dla skutecznego realizowania swoich zadań;
- e) utrzymuje łączność z wydzielonymi ośrodkami krajowymi i kompetentnymi władzami ustanowionymi przez strony na podstawie artykułu 5 niniejszej konwencji;

- f) gromadzi i opracowuje informacje dotyczące zatwierdzonych krajowych miejsc i urzędzeń poszczególnych stron, dostępnych do usuwania ich odpadów niebezpiecznych i innych odpadów oraz upowszechnia te informacje pośród stron;
- g) otrzymuje od strony i przekazuje im informacje o:
- źródłach pomocy technicznej i szkolenia,
  - dostępnych know-how technicznych i naukowych,
  - źródłach doradztwa i ekspertyz oraz
  - dostępności zasobów,
- w celu udzielania stronom pomocy, na ich żądanie, w zakresie:
- utrzymywania systemu obiegu informacji w ramach niniejszej konwencji,
  - gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi odpadami,
  - technologii służących ochronie środowiska, dotyczących odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, jak technologie mało- i bezodpadowe,
  - oceny możliwości i miejsc usuwania odpadów,
  - monitoringu dotyczącego odpadów niebezpiecznych i innych odpadów oraz
  - działań doraźnych w niebezpiecznych wypadkach;
- h) dostarcza stronom informacji, na żądanie, o konsultantach i firmach konsultingowych, technicznie kompetentnych w przedmiotowej dziedzinie, które mogą nieść stronom pomoc w badaniu zawiadomień o transgranicznym przemieszczaniu odpadów, sprawdzaniu materialnej zgodności dostawy odpadów niebezpiecznych i innych odpadów ze specyfikacją w takim zawiadomieniu oraz/lub badaniu wiarygodności bezpieczeństwa dla środowiska proponowanych urzędzeń do usuwania odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, jeżeli strona ma powody domniemywać, że dane odpady nie będą zagospodarowane w sposób bezpieczny dla środowiska.

Sekretariat nie ponosi kosztów badań związanych z takimi działaniami, jak:

- i) niesienie pomocy stronom, na ich prośbę, w stwierdzaniu przypadków ruchu nielegalnego oraz bezzwłoczne upowszechnianie pośród zainteresowanych stron wszelkiej otrzymanej informacji dotyczącej ruchu nielegalnego;
- j) współpraca ze stronami i odpowiednimi kompetentnymi międzynarodowymi organizacjami i agencjami w zakresie dostarczania ekspertów i wyposażenia w celu natychmiastowej pomocy państwom w razie nadzwyczajnych zagrożeń oraz
- k) pełnienie innych funkcji, istotnych na potrzeby niniejszej konwencji, które może określić Konferencja Stron.

2. Funkcje Sekretariatu pełni tymczasowo UNEP, do czasu zakończenia pierwszego posiedzenia Konferencji Stron, zwołanego zgodnie z artykułem 15.

3. Na swoim pierwszym posiedzeniu Konferencja Stron wyznaczy sekretariat spośród tych istniejących kompetentnych organizacji międzyrządowych, które wyraziły gotowość pełnienia funkcji Sekretariatu zgodnie z niniejszą konwencją. Na tym posiedzeniu Konferencja Stron dokona również oceny wykonania przez tymczasowy Sekretariat przypisanych mu zadań, w szczególności wymienionych w ustępie 1, oraz podejmie decyzję dotyczącą struktury organizacyjnej odpowiedniej dla wykonywania tych zadań.

Artykuł 17

Poprawki do konwencji

1. Każda ze stron może proponować poprawki do niniejszej konwencji oraz każda ze stron protokołu może proponować poprawki do tego protokołu. Poprawki takie powinny odpowiednio uwzględniać, między innymi, istotne aspekty naukowe i techniczne.

2. Poprawki do niniejszej konwencji będą przyjmowane na posiedzeniu Konferencji Stron. Poprawki do każdego protokołu będą przyjmowane na posiedzeniu stron danego protokołu. Tekst każdej proponowanej poprawki do niniejszej konwencji lub każdego protokołu, jeżeli protokół nie stanowi inaczej, będzie przekazywany stronom przez

Sekretariat co najmniej na sześć miesięcy przed posiedzeniem, na którym planuje się przyjęcie poprawki. Sekretariat przekaże proponowane poprawki do wiadomości również sygnatariuszom niniejszej konwencji.

3. Strony dołożą wszelkich starań w celu osiągnięcia porozumienia przez consensus odnośnie do każdej proponowanej poprawki do niniejszej konwencji. Jeżeli wyczerpano wszelkie starania i nie osiągnięto porozumienia przez consensus, to poprawka zostanie ostatecznie przyjęta większością trzech czwartych głosów stron obecnych i głosujących na posiedzeniu, a następnie zostanie przedstawiona wszystkim stronom przez depozytariusza do ratyfikacji, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub przyjęcia.

4. Procedurę opisaną w ustępie 3 stosować się będzie także do poprawek do każdego protokołu, z wyjątkiem zmiany, dla której przyjęcia wystarczy większość dwóch trzecich głosów stron protokołu, obecnych i głosujących na posiedzeniu.

5. Dokumenty ratyfikacji, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub przyjęcia poprawek będą złożone u depozytariusza. Poprawki przyjęte zgodnie z ustępem 3 lub 4 wejdą w życie w stosunku do stron, które przyjęły je w ciągu dziewięćdziesięciu dni po otrzymaniu przez depozytariusza ich dokumentów ratyfikacji, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub przyjęcia co najmniej przez trzy czwarte stron, które przyjęły poprawki do danego protokołu, chyba że protokół stanowi inaczej. Poprawki te wejdą w życie dla każdej innej strony dziewięćdziesiątego dnia po zdeponowaniu przez tę stronę jej dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub przyjęcia tych poprawek.

6. W rozumieniu niniejszego artykułu przez "strony obecne i głosujące" należy rozumieć strony obecne i oddające głosy za lub przeciw.

Artykuł 18

Aneksy i poprawki do nich

1. Aneksy do niniejszej konwencji lub każdego jej protokołu będą stanowić integralną część niniejszej konwencji lub takiego protokołu, a w każdym wypadku, jeżeli wyraźnie nie postanowiono inaczej, odniesienie do niniejszej konwencji lub jej protokołów stanowi jednocześnie odniesienie do jej każdego aneksu. Aneksy będą ograniczać się do spraw naukowych, technicznych i administracyjnych.

2. Jeżeli nie postanowiono inaczej w jakimkolwiek protokole odnośnie do jego aneksów, to do propozycji, przyjmowania i wejścia w życie dodatkowych aneksów do niniejszej konwencji lub aneksów do protokołu stosuje się następującą procedurę:

- a) aneksy do niniejszej konwencji i jej protokołów będą proponowane i przyjmowane według procedury opisanej w artykule 17 w ustępach 2, 3 i 4,
- b) każda strona, która nie jest w stanie przyjąć dodatkowego aneksu do niniejszej konwencji lub aneksu do protokołu, którego jest stroną, powiadomi o tym na piśmie depozytariusza w ciągu sześciu miesięcy od daty zawiadomienia o przyjęciu przez depozytariusza. Depozytariusz bezzwłocznie powiadomi wszystkie strony o każdym takim otrzymanym zawiadomieniu. Strona może w każdym czasie zastąpić akceptacją poprzednią deklarację sprzeciwu i wówczas aneksy wejdą dla niej w życie,
- c) po upływie sześciu miesięcy od daty upowszechnienia zawiadomienia przez depozytariusza aneks wejdzie w życie dla tych wszystkich stron niniejszej konwencji lub danego protokołu, które nie przedłożyły zawiadomienia zgodnie z postanowieniem lit. (b) powyżej.

3. Proponowanie, przyjmowanie i wejście w życie poprawek do aneksów do niniejszej konwencji lub do każdego protokołu będzie podlegać takiej samej procedurze, jak w przypadku propozycji, przyjęcia i wejścia w życie aneksów do niniejszej konwencji lub aneksów do protokołu. Aneksy i poprawki do nich będą odpowiednio uwzględniać, między innymi, istotne aspekty naukowe i techniczne.

4. Jeżeli dodatkowy aneks lub poprawka do aneksu powoduje poprawkę do niniejszej konwencji lub jakiegoś protokołu, taki dodatkowy aneks lub aneks, do którego wprowadzono poprawkę, nie wejdzie w życie do czasu wejścia w życie poprawki do niniejszej konwencji lub do protokołu.

Artykuł 19

Weryfikacja

Każda strona, która ma powody sądzić, że inna strona działa lub działała w sposób naruszający jej zobowiązania wynikające z niniejszej konwencji, może o tym poinformować Sekretariat i w takim wypadku równocześnie i bezzwłocznie poinformuje, bezpośrednio lub za pośrednictwem Sekretariatu, stronę, której dotyczy zarzut. Każda taka informacja zostanie przedłożona stronom przez Sekretariat.

Artykuł 20

Załatwianie sporów

1. W razie sporu między stronami, dotyczącego interpretacji, wdrożenia lub zastosowania się do postanowień niniejszej konwencji albo któregośkolwiek z jej protokołów, strony będą poszukiwać rozwiązania sporu drogą negocjacji lub innymi środkami pokojowymi, według ich wyboru.

2. Jeżeli zainteresowane strony nie mogą rozwiązać sporu przy użyciu środków wymienionych w poprzednim ustępie, sprawa sporna, jeżeli strony sporu zgodzą się na to, zostanie przedłożona Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości lub do arbitrażu na warunkach określonych w aneksie VI dotyczącym arbitrażu. Jednakże nieosiągnięcie wspólnego porozumienia co do przedłożenia sprawy Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości lub do arbitrażu nie zwalnia stron od obowiązków dalszych starań rozwiązania jej środkami wymienionymi w ustępie 1.

3. Ratyfikując, przyjmując, zatwierdzając, formalnie potwierdzając lub przystępując do niniejszej konwencji, a także później w każdym czasie państwo lub organizacja integracji politycznej i/lub gospodarczej może zadeklarować, że uznaje ipso facto za obligatoryjne i przyjęte bez specjalnego porozumienia, w odniesieniu do każdej strony akceptującej takie samo zobowiązanie:

a) przedłożenie sporu Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości i/lub

b) poddanie się arbitrażowi według procedury na warunkach określonych w aneksie VI.

Taka pisemna deklaracja zostanie złożona w Sekretariacie, który powiadomi o niej strony.

Artykuł 21

Podpisanie

Niniejsza konwencja zostanie wyłożona do podpisu przez państwa, przez Namibię reprezentowaną przez Radę Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Namibii i przez organizacje integracji politycznej i/lub gospodarczej w Bazylei w dniu 22 marca 1989 r., w Federalnym Ministerstwie Spraw Zagranicznych Szwajcarii w Bernie od 23 marca 1989 r. do 30 czerwca 1989 r. oraz w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku od 1 lipca 1989 r. do 22 marca 1990 r.

Artykuł 22

Ratyfikacja, przyjęcie, formalne potwierdzenie lub zatwierdzenie

1. Niniejsza konwencja podlegać będzie ratyfikacji, przyjęciu, formalnemu potwierdzeniu lub zatwierdzeniu przez państwa i przez Namibię reprezentowaną przez Radę Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Namibii oraz formalnemu potwierdzeniu lub zatwierdzeniu przez organizację integracji politycznej i/lub gospodarczej. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, formalnego potwierdzenia lub zatwierdzenia zostaną złożone u depozytariusza.

2. Każda organizacja, do której odnosi się ustęp 1, a która staje się stroną niniejszej konwencji, nawet jeżeli żadne z jej państw członkowskich nie jest stroną, podlegać będzie wszystkim zobowiązaniom wynikającym z niniejszej konwencji. W przypadku takich organizacji, które jedno lub więcej państw jest stroną konwencji, organizacja ta i jej państwa członkowskie zdecydują o podziale ich odpowiedzialności za wykonywanie odnośnych zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. W takich wypadkach organizacja ta i jej państwa członkowskie nie mają tytułu do konkurencyjnego wykonywania ich uprawnień.

3. Organizacje, do których odnosi się ustęp 1, zadeklarują w ich dokumentach formalnego potwierdzenia lub zatwierdzenia zakres ich kompetencji dotyczących spraw regulowanych przez niniejszą konwencję. Organizacje te poinformują także depozytariusza, który następnie poinformuje strony, o każdej istotnej zmianie w zakresie ich kompetencji.

Artykuł 23

Przystąpienie

1. Do niniejszej konwencji mogą przystępować państwa i Namibia reprezentowana przez Radę Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Namibii oraz organizację integracji politycznej i/lub gospodarczej od następnego dnia, w którym konwencja przestanie być dostępna do podpisania. Dokumenty przystąpienia zostaną złożone u depozytariusza.

2. Organizacje, do których odnosi się ustęp 1, zadeklarują w ich dokumentach przystąpienia zakres ich kompetencji dotyczących spraw regulowanych przez niniejszą konwencję. Organizacje te poinformują także depozytariusza o każdej istotnej zmianie w zakresie ich kompetencji.

3. Do organizacji integracji politycznej i/lub gospodarczej, które przystąpiły do niniejszej konwencji, stosować się będzie postanowienia artykułu 22 ustęp 2.

Artykuł 24

Prawo do głosowania

1. Wyłączając postanowienia ustępu 2, każda strona przystępująca do niniejszej konwencji będzie dysponować jednym głosem.

2. Organizacje integracji politycznej i/lub gospodarczej, w sprawie leżących w zakresie ich kompetencji, w związku z artykułem 22 ustęp 3 i artykułem 23 ustęp 2, korzystając z prawa do głosowania, będą dysponować liczbą głosów równą liczbie ich państw członkowskich, które są stronami niniejszej konwencji lub jej odnośnego protokołu. Organizacje takie nie będą miały prawa głosowania, jeżeli ich państwa członkowskie same korzystają ze swojego prawa głosowania i vice versa.

Artykuł 25

Wejście w życie

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia dwudziestego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, formalnego potwierdzenia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

2. W przypadku każdego państwa albo organizacji integracji politycznej i/lub gospodarczej, która ratyfikuje, przyjmie, zatwierdzi lub formalnie potwierdzi niniejszą konwencję albo przystąpi do niej po dacie złożenia dwudziestego dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia, formalnego potwierdzenia lub przystąpienia, konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia przez takie państwo albo organizację integracji politycznej i/lub gospodarczej dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub przystąpienia.

3. W rozumieniu ustępów 1 i 2 każdy dokument złożony przez organizację integracji politycznej i/lub gospodarczej nie będzie liczony jako dodatkowy do tych, które złożyły państwa członkowskie takiej organizacji.

Artykuł 26

Zastrzeżenia i oświadczenia

1. Niniejsza konwencja nie przewiduje wprowadzania zastrzeżeń ani wyjątków.

2. Ustęp 1 niniejszego artykułu nie wyklucza możliwości składania oświadczeń pod jakąkolwiek postacią przez państwo lub organizację integracji politycznej i/lub gospodarczej - podczas podpisywania, ratyfikacji, przyjmowania, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej konwencji - pod warunkiem że takie deklaracje i oświadczenia, które mają na względzie, między innymi, zharmonizowanie wewnętrznych praw i przepisów z postanowieniami niniejszej konwencji, nie będą wykluczać ani modyfikować skutków prawnych postanowień niniejszej konwencji w stosowaniu ich w danym państwie.

Artykuł 27

Wypowiedzenie

1. Strona może wypowiedzieć niniejszą konwencję w każdym czasie przez przedłożenie depozytariuszowi pisemnego zawiadomienia po trzech latach od daty wejścia konwencji w życie dla tej strony.

2. Wypowiedzenie będzie skuteczne po upływie roku od daty otrzymania zawiadomienia przez depozytariusza albo w każdym innym terminie późniejszym, który może być wyszczególniony w zawiadomieniu.

Artykuł 28

Depozytariusz

Funkcję depozytariusza niniejszej konwencji i każdego z jej protokołów będzie pełnił Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 29

Teksty autentyczne

Oryginał niniejszej konwencji sporządzono w językach: angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne.

Na dowód czego niżej podpisani, odpowiednio upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Bazylei dnia 22 marca 1989 r.

ANEKSY

DO KONWENCJI BAZYLEJSKIEJ

ANEKS I

KATEGORIE ODPADÓW PODLEGAJĄCYCH KONTROLI

Strumienie odpadów

- Y1 Odpady sanitarne ze szpitali, ośrodków medycznych i klinik,
- Y2 Odpady z produkcji i przygotowywania produktów farmaceutycznych,
- Y3 Zużyte środki farmaceutyczne i leki,
- Y4 Odpady pochodzące z produkcji i stosowania biocydów i fitofarmaceutyków,
- Y5 Odpady pochodzące z wytwarzania i stosowania chemikaliów do konserwacji drewna,
- Y6 Odpady pochodzące z produkcji i wykorzystania rozpuszczalników organicznych,
- Y7 Odpady zawierające cyjanki pochodzące z obróbki cieplnej oraz procesów hartowania,
- Y8 Odpadowe oleje mineralne nie nadające się do ich pierwotnie zamierzonego zastosowania,
- Y9 Zaolejone ścieki, mieszaniny węglowodory-woda, emulsje,
- Y10 Odpadowe substancje i artykuły zawierające lub zanieczyszczone polichlorowanymi dwufenylami (PCB) i/lub polichlorowanymi trifenylami (PCT) i/lub polibromowanymi dwufenylami (PBB),
- Y11 Odpady smołowe z procesów rafinowania, destylacji i obróbki pirolitycznej,
- Y12 Odpady z produkcji lub stosowania tuszów, barwników, pigmentów, farb, lakierów i pokostów,
- Y13 Odpady z produkcji lub stosowania żywic, lateksu, plastyfikatorów, klejów/spoiw,
- Y14 Odpadowe substancje chemiczne powstające w badaniach naukowych i działalności rozwojowej lub szkoleniowej, które nie są zidentyfikowane i/lub nowo powstałe, a których skutki działania na człowieka i/lub środowisko są nie znane,
- Y15 Odpady o właściwościach wybuchowych nie objęte inną legislacją,
- Y16 Odpady z produkcji i stosowania chemikaliów fotograficznych i materiałów znajdujących zastosowanie w fotochemii,
- Y17 Odpady z procesów powierzchniowej obróbki metali i tworzyw sztucznych,
- Y18 Pozostałości z procesów unieszkodliwiania odpadów przemysłowych.

Odpady zawierające:

- Y19 Karbonylki metali,
- Y20 Beryl; związki berylu,
- Y21 Związki chromu sześciowartościowego,
- Y22 Związki miedzi,
- Y23 Związki cynku,
- Y24 Arsen; związki arsenu,
- Y25 Selen; związki selenu,
- Y26 Kadm; związki kadmu,
- Y27 Antymon; związki antymonu,
- Y28 Tellur; związki telluru,
- Y29 Rtęć; związki rtęci,
- Y30 Tal; związki talu,
- Y31 Ołów; związki ołowiu,
- Y32 Nieorganiczne związki fluoru bez fluorku wapnia,
- Y33 Cyjanki nieorganiczne,

- Y34 Roztwory kwaśne lub kwasy w postaci stałej,
- Y35 Roztwory zasadowe lub zasady w postaci stałej,
- Y36 Azbest (pył i włókna),
- Y37 Organiczne związki fosforu,
- Y38 Cyjanki organiczne,
- Y39 Fenole; związki fenoli, w tym chlorofenole,
- Y40 Etery,
- Y41 Rozpuszczalniki organiczne zawierające chlorowce,
- Y42 Rozpuszczalniki organiczne nie zawierające chlorowców,
- Y43 Polichlorowany dwubenzofuran i związki chemiczne o podobnym składzie,
- Y44 Polichlorowana dwubenzo-p-dioksyna i związki chemiczne o podobnym składzie,
- Y45 Chlorowcopochodne innych związków organicznych inne poza wymienionymi w niniejszym aneksie (np. Y39, Y41, Y42, Y43, Y44).

ANEKS II

KATEGORIE ODPADÓW WYMAGAJĄCYCH SPECJALNEJ UWAGI

- Y46 Odpady z gospodarstwa domowego,
- Y47 Pozostałości ze spopielenia odpadów z gospodarstwa domowego.

ANEKS III

LISTA CHARAKTERYSTYK NIEBEZPIECZEŃSTWA

Klasa ONZ*	Kod	Charakterystyka
1	H1	Substancje wybuchowe Substancje lub odpady wybuchowe są to ciała stałe lub ciecze, lub odpady (albo mieszaniny substancji lub odpadów), które ze swej natury są zdolne w wyniku reakcji chemicznej wytwarzać gazy o takiej temperaturze i ciśnieniu i przy takiej szybkości, że może to spowodować szkody w otoczeniu;
3	H3	Ciecze palne Termin "palne" oznacza to samo co "łatwo palne". Ciecze palne są to ciecze lub mieszaniny cieczy albo ciecze zawierające ciała stałe w roztworze lub zawiesinie (na przykład: farby, pokosty, lakiery itp., lecz z wyłączeniem substancji inaczej sklasyfikowanych ze względu na ich właściwości niebezpieczne), które wydzielają gazy palne w temperaturach nie większych niż 60,5°C w próbie w naczyniu zamkniętym i nie więcej niż 65,6°C w próbie w naczyniu otwartym; (ponieważ wyniki prób w naczyniu otwartym i prób w naczyniu zamkniętym nie są ściśle porównywalne, a nawet pojedyncze wyniki tych samych prób często różnią się, dopuszcza się przepisy różniące się od powyższych liczb, jeżeli różnice te będą zgodne z duchem niniejszej definicji);
4.1	H4.1	Palne ciała stałe Ciała stałe lub odpady stałe, inne niż sklasyfikowane jako wybuchowe, które w typowych dla transportu warunkach są łatwo zapalne lub mogą spowodować albo przyczynić się do pożaru na skutek tarcia;
4.2.	H4.2	Substancje lub odpady podatne na

		<p>samozapłon Substancje lub odpady, które są podatne na samoogrzanie w normalnych warunkach spotykanych w transporcie albo na ogrzanie w kontakcie z powietrzem, i dlatego zdolne do zapalenia się;</p>
4.3	H4.3	<p>Substancje lub odpady, które w zetknięciu z wodą wydzielają gazy palne Substancje lub odpady, które na skutek wzajemnego oddziaływania z wodą są podatne na samozapłon lub na wydzielanie gazów palnych w ilościach niebezpiecznych;</p>
5.1	H5.1	<p>Utlenianie Substancje lub odpady, które chociaż same niekoniecznie są palne, mogą w wyniku wydzielania tlenu powodować lub przyczynić się do palenia innych materiałów;</p>
5.2	H5.2	<p>Nadtlenki organiczne Substancje organiczne lub odpady, które zawierając dwuwartościową strukturę -o-o- są niestabilne termicznie i mogą podlegać samoprzyspieszającemu się rozkładowi egzotermicznemu;</p>
6.1	H6.1	<p>Substancje (silne)trujące Substancje lub odpady, które w razie spożycia lub wdychania albo kontaktu ze skórą zdolne są powodować śmierć, rany lub szkodę na zdrowiu człowieka;</p>
6.2	H6.2	<p>Substancje zakaźne Substancje lub odpady zawierające żywe mikroorganizmy albo ich toksyny, o których wiadomo albo podejrzewa się, że wywołują choroby u zwierząt lub ludzi;</p>
8	H8	<p>Substancje korodujące Substancje lub odpady, które na skutek oddziaływania chemicznego w kontakcie z żywą tkanką powodują poważne uszkodzenia albo w wyniku wycieku powodują materialne uszkodzenie lub nawet zniszczenie innych towarów lub środków transportu; mogą także powodować inne zagrożenia;</p>
9	H10	<p>Wydzielanie gazów trujących w kontakcie z powietrzem lub wodą Substancje lub odpady, które na skutek wzajemnego oddziaływania z powietrzem lub wodą mogą wydzielać gazy trujące w ilościach niebezpiecznych;</p>
9	H11	<p>Substancje toksyczne (o opóźnionym działaniu lub chroniczne) Substancje lub odpady, które w przypadku wdychania lub spożycia albo wchłonięcia przez skórę zdolne są powodować skutki opóźnione lub chroniczne, w tym rakotwórczość;</p>
9	H12	<p>Substancje ekotoksyczne Substancje lub odpady, które w razie ich uwolnienia mogą lub będą oddziaływać, natychmiast lub z opóźnieniem, negatywnie na środowisko, na skutek bioakumulacji i/lub toksycznego oddziaływania na systemy biotyczne;</p>

9	H13	Substancje, które po zakończeniu procesu usuwania odpadów, w jakikolwiek sposób, poprzez wydzielanie innych materiałów, np. wycieków, oddziałują według wyżej podanych charakterystyk.
---	-----	--

* Odnosi się do systemu klasyfikacji niebezpieczeństwa, zawartej w Zaleceniach ONZ dot. transportu towarów niebezpiecznych (ST/SG/AC.10/1/Rev.5, United Nations, New York, 1988).

Testy

Potencjalne zagrożenia powodowane przez pewne rodzaje odpadów nie są jeszcze w pełni udokumentowane; nie istnieją testy ujmujące ilościowo te zagrożenia. Niezbędne są dalsze badania naukowe w celu określenia środków charakteryzujących potencjalne zagrożenia dla człowieka i/lub środowiska przez te odpady. Standardowe testy zostały ustalone dla czystych substancji i materiałów. W wielu krajach opracowano krajowe testy, które można zastosować do materiałów wyszczególnionych w aneksie I, w celu sprecyzowania, czy materiały te wykazują którąkolwiek z charakterystyk wyszczególnionych w tym aneksie.

ANEKS IV

OPERACJE USUWANIA ODPADÓW

A. Operacje nie prowadzące do możliwości odzysku zasobów, recyklingu, regeneracji, bezpośredniego wtórnego użycia lub zastosowań alternatywnych

Dział A obejmuje wszystkie operacje zachodzące w praktyce:

- D1 składowanie w ziemi lub na jej powierzchni (np. wyrównywanie zagłębień terenu przez zasypywanie ich odpadami),
- D2 rozkład w glebie (np. rozkład biologiczny ścieków i szlamów w glebie),
- D3 odprowadzanie w głąb ziemi (np. wtrysk odpadów w postaci ciekłej do odwiertów, komór po eksploatacji soli lub zagłębień naturalnych),
- D4 retencja powierzchniowa (np. zrzut ciekłych pozostałości i szlamów do stawów, jezior, zalewów itp.),
- D5 inżynierskie składowanie do ziemi (np. składowanie w zbiornikach ziemnych szczelnych, izolowanych wzajemnie i od środowiska),
- D6 odprowadzanie do wód powierzchniowych, z wyłączeniem mórz i oceanów,
- D7 odprowadzanie do mórz i oceanów, w tym lokowanie na ich dnie,
- D8 oczyszczanie biologiczne nie wyszczególnione w niniejszym aneksie, dające w wyniku ostateczne związki lub mieszaniny, które usuwa się za pośrednictwem któregośkolwiek z działań wymienionych w dziale A,
- D9 oczyszczanie fizyko-chemiczne nie wyszczególnione w niniejszym aneksie, dające w wyniku ostateczne związki lub mieszaniny, które usuwa się za pośrednictwem któregośkolwiek z działań wymienionych w dziale A (np. odparowanie, suszenie, kalcynacja, neutralizacja, wytrącanie),
- D10 spalanie na ziemi,
- D11 spalanie na morzu,

- D12 składowanie stałe (np. lokowanie pojemników w kopalniach),
D13 przygotowanie mieszaniny lub mieszanie uprzednie przed podjęciem każdej operacji wymienionej w dziale A,
D14 przepakowywanie uprzednie przed podjęciem każdej operacji wymienionej w dziale A,
D15 magazynowanie w toku każdej operacji wymienionej w dziale A,

B. Operacje mogące prowadzić do odzysku zasobów, recyklingu, regeneracji, bezpośredniego użytku wtórnego lub zastosowań alternatywnych

Dział B obejmuje wszystkie operacje dotyczące materiałów prawnie określonych lub uznanych za odpady niebezpieczne, które w przeciwnym wypadku podlegałyby operacjom objętym działem A:

- R1 zastosowanie jako paliwa (innego niż do spalania bezpośredniego) lub jako środka do wytwarzania energii,
R2 odzysk/regeneracja rozpuszczalników,
R3 recykling/odzysk substancji organicznych nie używanych jako rozpuszczalniki,
R4 recykling/odzysk metali bądź ich związków,
R5 recykling/odzysk innych materiałów nieorganicznych,
R6 regeneracja kwasów lub zasad,
R7 odzysk komponentów odpadów dla obniżenia w nich zawartości zanieczyszczeń,
R8 odzysk komponentów z katalizatorów,
R9 ponowna rafinacja zużytych olejów lub ich ponowne wykorzystanie innymi sposobami,
R10 wykorzystanie odpadów przez wprowadzanie ich do gleby, dające korzyści rolnictwu lub polepszenie sytuacji ekologicznej terenu,
R11 wykorzystanie pozostałości uzyskanych z któregokolwiek z działań oznaczonych symbolem R1-R10,
R12 wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z działań oznaczonych symbolem R1-R11,
R13 gromadzenie materiałów przeznaczonych do któregokolwiek z działań objętych działem B.

ANEKS VA

INFORMACJE WYMAGANE W ZAWIADOMIENIU

1. Przyczyna eksportu odpadów,
- 2 Eksporter odpadów¹⁾,
- 3 Wytwórca(y) odpadów i miejsce wytworzenia¹⁾,
4. Usuwający odpady i aktualne miejsce usuwania¹⁾,
5. Planowy(i) przewoźnik(cy) odpadów lub jego (ich) agenci, jeżeli są znani¹⁾,
6. Kraj eksportujący odpady. Kompetentne władze²⁾,
7. Planowane kraje tranzytowe. Kompetentne władze²⁾,
8. Kraj importu odpadów. Kompetentne władze²⁾,
9. Zawiadomienie ogólne lub jednorazowe,
10. Planowane: data(y) dostaw(y) i termin wyeksportowania odpadów oraz proponowany szlak przewozu (łącznie z punktem wjazdu i wyjazdu)³⁾,
11. Planowany rodzaj transportu (drogowy, kolejowy, morski, powietrzny, wody śródlądowe),
12. Informacje o ubezpieczeniu⁴⁾,
13. Określenie i opis fizyczny odpadów, łącznie z kodem Y i ONZ, skład odpadów⁵⁾, informacja o wymaganiach ostrożności obchodzenia się z odpadami, łącznie z działaniami w razie nieprzewidzianego wypadku,
14. Rodzaj planowanego opakowania (np. w masie, pojemnikach, cysternach),
15. Szacunkowa waga/objętość⁶⁾,
16. Technologiczny proces wytworzenia odpadów⁷⁾,

17. Dla odpadów wyszczególnionych w aneksie I, klasyfikacja z aneksu III: charakterystyki niebezpieczeństwa, kod H, klasa ONZ,
18. Metoda usuwania, według aneksu IV,
19. Oświadczenie wytwórcy i eksportera o poprawności powyższej informacji,
20. Informacja usuwającego odpady (łącznie z technicznym opisem zakładu) przekazana eksporterowi lub wytwórcy, na której podstawie usuwający stwierdza, że nie istnieje powód do przypuszczeń, iż w zgodności z prawem i przepisami kraju importującego odpady nie będą zagospodarowane w sposób niebezpieczny dla środowiska,
21. Informacja dotycząca kontraktu pomiędzy eksporterem i usuwającym.

Uwagi

- 1) Pełna nazwa i adres, numery: telefonu, teleksu lub telefaksu oraz nazwisko, adres, numery: telefonu, teleksu lub telefaksu osoby kontaktowej.
- 2) Pełna nazwa i adres, numery: telefonu, teleksu lub telefaksu.
- 3) W przypadku zawiadomienia ogólnego, dotyczącego kilku dostaw, wymagane będą przewidywane daty każdej dostawy, a gdy nie są one znane - przewidywana częstotliwość dostaw.
- 4) Należy dostarczyć informacje o istotnych wymaganiach ubezpieczeniowych oraz sposobie, w jakim wymagania te mają być zrealizowane przez eksportera, przewoźnika i usuwającego.
- 5) Charakter i stężenia najbardziej niebezpiecznych składników pod względem ich toksyczności oraz innych zagrożeń niesionych przez te odpady zarówno podczas obchodzenia się z nimi, jak też proponowanej metody ich usuwania.
- 6) W przypadku zawiadomienia ogólnego, obejmującego kilka dostaw, wymagany będzie zarówno szacunek ilości ogólnej (całkowitej), jak też ilości każdej dostawy.
- 7) W takim zakresie, jaki jest niezbędny do oceny zagrożenia i określenia odpowiedzialności proponowanej operacji usuwania.

ANEKS VB

INFORMACJE WYMAGANE W DOKUMENCIE PRZEWOZOWYM

1. Eksporter odpadów¹⁾,
2. Wytwórca(y) odpadów i miejsce wytworzenia¹⁾,
3. Usuwający odpady i aktualne miejsce usuwania¹⁾,
4. Przewoźnik(cy) odpadów¹⁾ lub jego (ich) agent(ci),
5. Przedmiot zawiadomienia ogólnego lub jednorazowego,
6. Data rozpoczęcia transgranicznego przemieszczania oraz data(y) i podpis każdej osoby odpowiedzialnej za odbiór odpadów,
7. Środki transportu (drogowy, kolejowy, wody śródlądowe, morski, powietrzny), łącznie z krajem: eksportującym, tranzytowym i importującym, a także wyznaczone punkty wjazdu i wyjazdu,
8. Ogólny opis odpadów (odpowiednio: stan fizyczny, właściwa nazwa przewozowa ONZ i klasa oraz kod ONZ, kod Y i kod H),
9. Informacja o specjalnych wymaganiach ostrożności obchodzenia się z odpadami, łącznie z działaniami, w razie nieprzewidzianego wypadku,
10. Rodzaj i liczba opakowań,
11. Ilość - waga/objętość,
12. Oświadczenie wytwórcy lub eksportera o poprawności powyższej informacji,
13. Deklaracja wytwórcy lub eksportera stwierdzająca brak sprzeciwu kompetentnych władz wszystkich zainteresowanych państw będących stronami konwencji,

14. Potwierdzenie odbioru odpadów przez usuwającego w wyznaczonym urządzeniu usuwającym i określenie metody usuwania oraz przybliżonej daty usuwania.

Uwagi

Informacja wymagana w dokumencie przewozowym powinna, w miarę możliwości, mieścić się w jednym dokumencie, takim, jakiego wymagają przepisy transportowe. Tam, gdzie to niemożliwe, informacja ta powinna raczej uzupełniać niż powielać informację wymaganą w przepisach transportowych. Dokument przewozowy powinien zawierać informacje o osobie dostarczającej dane, wypełniające wszelkie formularze.

¹⁾ Pełna nazwa i adres, numery: telefonu, teleksu lub telefaksu oraz nazwisko, adres, numery: telefonu, teleksu lub telefaksu osoby kontaktowej na wypadek zaistnienia doraźnego zdarzenia (wypadku).

ANEKS VI

ARBITRAŻ

Artykuł 1

Jeżeli porozumienie, o którym mowa w artykule 20, nie stanowi inaczej, procedura arbitrażu będzie przebiegać według poniższych artykułów 2 do 10.

Artykuł 2

Strona wnosząca powództwo zawiadomi Sekretariat o tym, że strony uzgodniły sprawę przedstawienia sporu do arbitrażu w myśl artykułu 20 ustępy 2 lub 3, wskazując w szczególności artykuły konwencji, których omówienie lub zastosowanie ma związek ze sprawą. Sekretariat przekaze otrzymaną informację wszystkim stronom konwencji.

Artykuł 3

Sąd arbitrażowy składać się będzie z trzech członków. Każda ze stron sporu wyznaczy jednego arbitra, a oni obaj powołają na zasadzie uzgodnienia trzeciego arbitra, który będzie pełnił funkcję przewodniczącego sądu. Przewodniczącym nie może być przedstawiciel narodowości żadnej ze stron sporu ani też jego miejsce zamieszkania nie może znajdować się na terytorium żadnej z tych stron, ani nie może on być zatrudniony przez którąkolwiek z nich, ani nie powinien być w żaden sposób uprzednio związany ze sprawą stanowiącą przedmiot sporu.

Artykuł 4

1. Jeżeli przewodniczący sądu arbitrażowego nie został wyznaczony w ciągu dwóch miesięcy od wyznaczenia drugiego arbitra, to na wniosek którejkolwiek strony przewodniczącego wyznaczy Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych w ciągu dwóch następnych miesięcy.

2. Jeżeli jedna ze stron sporu nie wyznaczy arbitra w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania wniosku, druga strona może poinformować o tym Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, który wyznaczy przewodniczącego sądu arbitrażowego w ciągu następnych dwóch miesięcy. Wyznaczony przewodniczący sądu arbitrażowego wystąpi do strony, która nie wyznaczyła arbitra, aby uczyniła to w ciągu dwóch miesięcy. Po tym okresie informuje on Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, który dokona wyznaczenia w ciągu następnych dwóch miesięcy.

Artykuł 5

1. Sąd arbitrażowy podejmuje postanowienia w zgodzie z prawem międzynarodowym oraz postanowieniami niniejszej konwencji.
2. Każdy sąd arbitrażowy, ustanowiony na mocy postanowień niniejszego aneksu, opracuje własne zasady proceduralne.

Artykuł 6

1. Postanowienia sądu arbitrażowego, dotyczące zarówno procedury, jak i meritum sprawy, podejmowane są większością głosów.
2. Sąd może podejmować wszelkie stosowne środki prowadzące do ustalenia faktów. Może on, na wniosek jednej ze stron, zalecić istotne tymczasowe środki ochronne.
3. Strony sporu zapewnią wszelkie ułatwienia niezbędne dla skutecznego prowadzenia postępowania.
4. Nieobecność lub niestawienie się strony nie stanowi przeszkody w prowadzeniu postępowania.

Artykuł 7

Sąd może prowadzić przesłuchania i rozstrzygać powództwa o charakterze sprzeciwu, wynikające bezpośrednio z przedmiotu sporu.

Artykuł 8

Jeżeli sąd arbitrażowy nie postanowi inaczej z przyczyny specyficznych okoliczności sprawy, koszty sądowe, łącznie z wynagrodzeniem składu sądu, pokryją strony sporu w równych częściach. Sąd będzie prowadził rejestr wszystkich swych wydatków i przedstawi stronom zapis końcowy ich stanu.

Artykuł 9

Każda strona zainteresowana prawnym charakterem przedmiotowej sprawy sporu, na którą może oddziaływać postanowienie sądu, może za zgodą sądu interweniować w toku postępowania.

Artykuł 10

1. Sąd wyda postanowienie w ciągu pięciu miesięcy od daty powołania Sądu, jeżeli nie stwierdzi potrzeby powiększenia tego ograniczenia czasowego na okres nie przekraczający pięciu miesięcy.
2. Postanowienie sądu arbitrażowego będzie uzasadnione opisem przyczyn. Będzie ono ostateczne i wiążące dla stron sporu.
3. Wszelki spór mogący zaistnieć pomiędzy stronami, dotyczący interpretacji lub egzekucji postanowienia, może być przedstawiony przez którąkolwiek ze stron do sądu arbitrażowego, który wydał postanowienie, a jeżeli dostęp do niego nie będzie możliwy - do innego sądu powołanego w tym celu w ten sam sposób jak pierwszy sąd.